

Architectuur Richtlijnen voor **Modernisering Berichtenverkeer**

op basis van enabler topic TE 011

Doel van dit document

- Dit architectuur document beschrijft de conclusies van enabler topic TE011 “Modernisering Berichtenverkeer”
- Dit topic is uitgewerkt en goedgekeurd in de CoP SA
- Dit topic is vastgesteld in de ALV MFF van 07-03-2024

Samenvatting TE011

In dit document is onderzocht of het mogelijk is om de informatie-uitwisseling te moderniseren terwijl marktpartijen ook voldoende tijd krijgen om gemoderniseerde informatie-uitwisseling te implementeren.

4 Afsprakenet modernisering berichtenverkeer

4.1 Proces

Het proces met bijbehorende afspraken voor de modernisering van een specifieke berichtstroom⁴ valt uiteen in twee stappen:

1. **Intake:** deze processtap is bedoeld als een eerste toets om te bepalen of het zinvol is om een concreet voorstel met de bijbehorende Business Services en Berichtdefinities uit te werken.
2. **Voorstel:** na een succesvolle intake wordt een concreet voorstel uitgewerkt voor de modernisering van een specifieke berichtstroom.

4.1.1 Intake modernisering specifieke berichtstroom

Het proces van de modernisering van specifieke berichtstroom start met een intake die als doel heeft om te bepalen of:

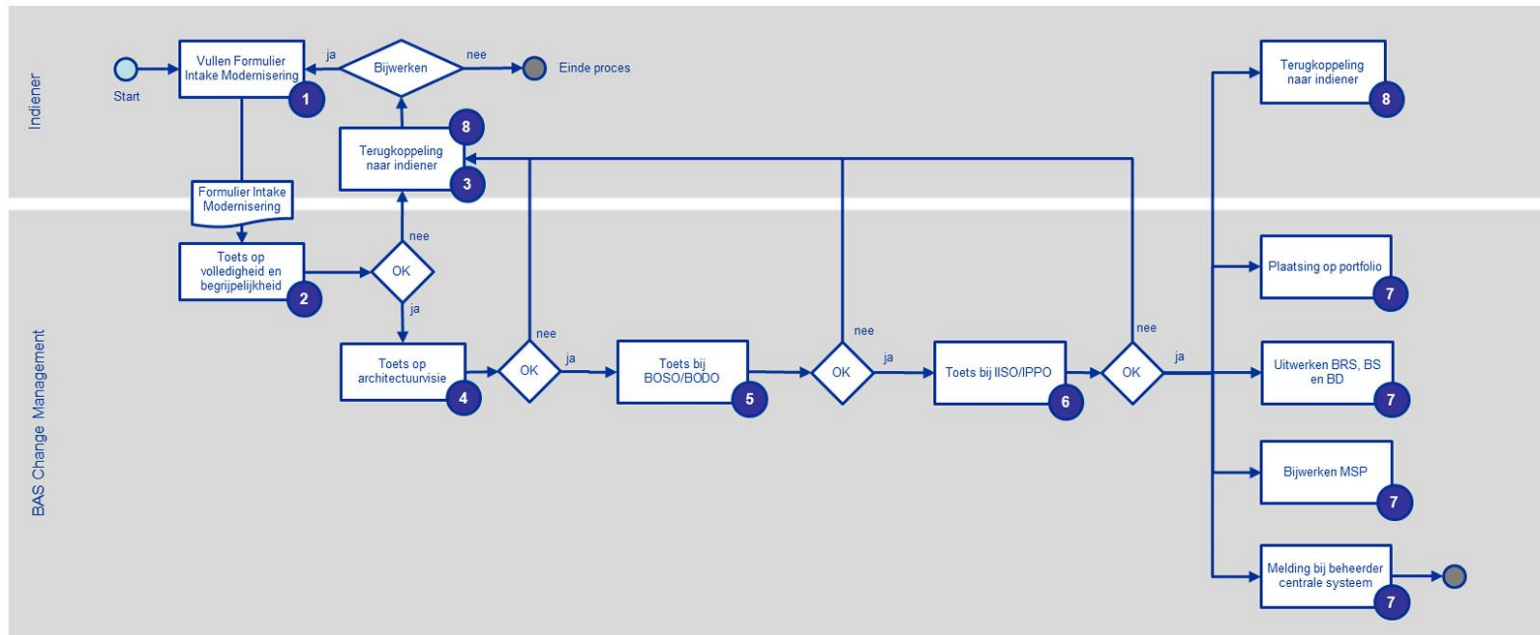
1. De modernisering **conform de architectuurvisie** van MFFBAS is.
2. De modernisering **gewenst** is door de markt.
3. De modernisering **in principe** op korte tot middellange termijn ingepland kan worden in het portfolio.
4. Of het een berichtenstroom is die binnen MFFBAS (voorheen NEDU) is vastgesteld
5. Of de berichtstroom volgens de Strategisch Portfolioplanning termijn niet aan functionele wijziging onderhavig is en via het reguliere topicproces opgepakt gaat worden

Procesafspraken

- a. De modernisering van een specifieke berichtstroom kan ter intake ingebracht worden door zowel beheerders van centrale systemen, individuele marktpartijen, marktrollen en gremia binnen MFFBAS. Veelal zal dit de beheerder van een centraal systeem zijn.
- b. De afhandeling van de intake wordt georkestreerd door het BAS Change Management.
- c. Bij een positieve beoordeling van de intake, kan een verdere uitwerking plaatsvinden die leidt tot een voorstel (zie paragraaf 4.1.2)

Procesbeschrijving

⁴ Het is ook mogelijk om meerdere berichtstromen in één voorstel te moderniseren. Daar waar hier gesproken wordt van “een berichtstroom” kan dit ook gelezen worden als “meerdere berichtstromen”.

1. De indiener vult het Formulier Intake Modernisering Berichtenstroom in en dient het in bij BAS Change Management.
2. BAS Change Management en het Berichtenteam toetsen of het formulier volledig en begrijpelijk is ingevuld.
3. Indien nodig neemt het BAS Change Management contact op met de indiener om vragen te beantwoorden en/of het formulier aan te scherpen.
4. BAS Change Management en het Berichtenteam toetsen de voorgestelde oplossing bij MFFBAS Architectuur om te bepalen of deze voorgestelde oplossing in lijn is met de architectuurvisie.
5. BAS Change Management toetst de voorgestelde oplossing bij het BOSO/BODO met de vraag of de voorgestelde modernisering inhoudelijk gezien wenselijk is door de marktpartijen en daarmee voldoende prioriteit heeft om op de backlog (ook van het Berichtenteam dat de BS/BD moet uitwerken) geplaatst te worden.
6. BAS Change Management toetst de voorgestelde oplossing bij het IISO/IPPO met de vraag of de voorgestelde modernisering op korte (< 2 jaar) tot middellange termijn (< 3 jaar) inpasbaar is in het sectorportfolio.
7. Bij een positieve beoordeling van alle gremia:
 - a. Zetten alle relevante gremia de modernisering op het portfolio.
 - b. Zet het Berichtenteam de uitwerking van de bijbehorende Business Services en Berichtdefinities (en eventueel de BRS) op de backlog.
 - c. Zet het team Sectordocument de eventuele aanpassing van het MSP op de backlog.
 - d. Vraagt BAS Change Management aan de beheerder van het betreffende centrale systeem om een voorstel uit te werken voor implementatie (zie paragraaf 4.1.2).
8. Bij een negatieve beoordeling van een of meer van de gremia en bij een positieve beoordeling van alle gremia, koppelt BAS Change Management dit terug aan de indiener.

4.1.2 Voorstel modernisering specifieke berichtstroom

Na een succesvolle intake van de modernisering van specifieke berichtstroom wordt een concreet voorstel uitgewerkt voor de implementatie van de betreffende specifieke berichtstroom. Dit voorstel moet leiden tot de volgende besluitvorming:

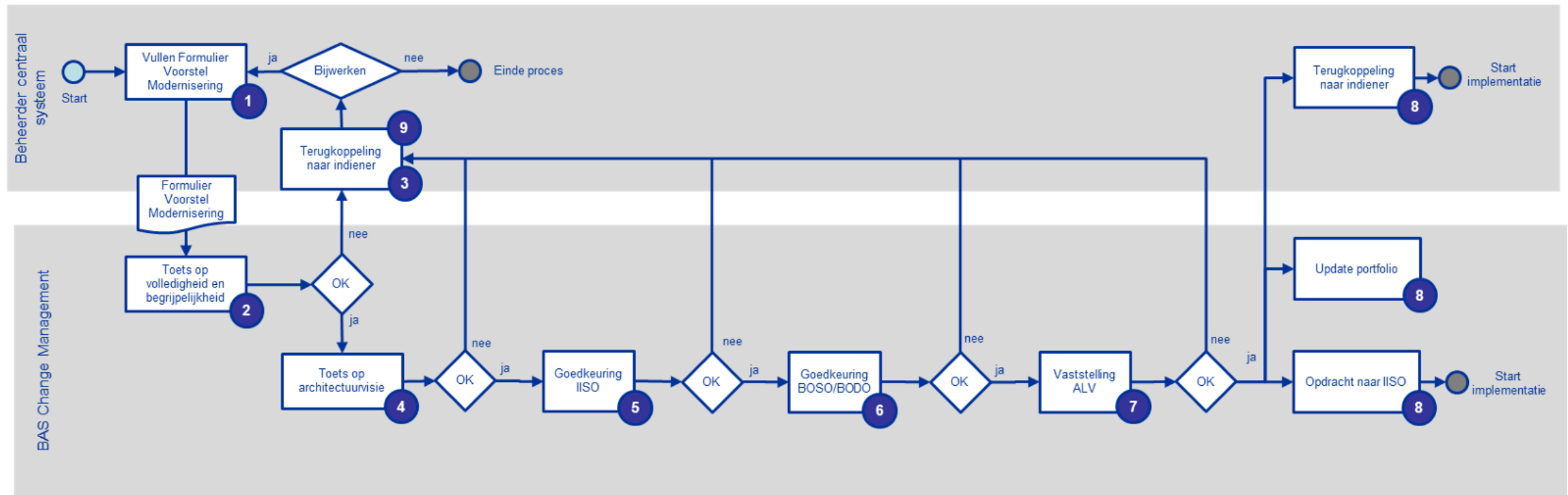
1. De modernisering is conform de architectuurvisie van MFFBAS is.
2. De modernisering kan conform het voorstel ingepland kan worden in het portfolio.

Procesafspraken

- a. Het voorstel voor de modernisering van een specifieke berichtstroom wordt ingebracht door de beheerder van een centrale systemen.
- b. De afhandeling van het voorstel wordt georkestreerd door BAS Change Management.
- c. Bij een positieve beoordeling van het voorstel, vindt implementatie met oplevering van alle benodigde documentatie (zoals BRS, BS/BD en MSP) plaats onder aansturing van het IISO.

Procesbeschrijving

1. De beheerder van het betreffende centrale systeem (vult het Formulier Voorstel Modernisering Berichtenstroom in en dient het in bij BAS Change Management).
2. BAS Change Management en het Berichtenteam toetsen of het formulier volledig en begrijpelijk is ingevuld.
3. Indien nodig neemt het BAS Change Management contact op met de indiener om vragen te beantwoorden en/of het formulier aan te scherpen.
4. BAS Change Management toetst de voorgestelde oplossing bij MFFBAS Architectuur om te bepalen of deze in lijn is met de architectuurvisie.
5. BAS Change Management dient het voorstel ter goedkeuring in bij het IISO.
6. BAS Change Management dient het voorstel ter goedkeuring in bij het BODO/BOSO.
7. BAS Change Management dient het voorstel ter goedkeuring in bij de PF SG en ter vaststelling bij de ALV.
8. Bij een positieve beoordeling van alle gremia:
 - a. Updaten alle relevante gremia de modernisering op het portfolio met de tijdslijnen uit het voorstel.
 - b. Start het IISO met de implementatie.
 - c. Start de beheerder van het betreffende centrale systeem met de implementatie.
 - d. Starten alle relevante marktpartijen met de implementatie.
9. Bij een negatieve beoordeling van een of meer van de gremia, koppelt BAS Change Management dit terug aan de beheerder van het betreffende centrale systeem.

Tijdslijnen

Onderstaande tabel bevat de tijdslijnen voor de implementatie van de modernisering van een specifieke berichtstroom.

Activiteit	Tijdslijn	Toelichting
Vaststelling besluit modernisering	Minimaal zes maanden voor start duale periode.	
Vaststelling BS/BD in ALV	Minimaal zes maanden voor start duale periode.	Uiterlijk bij de vaststelling van het besluit.
Voorlichting aan sector	Minimaal vijf maanden voor start duale periode.	Organisatie door MFFBAS.
Vaststelling reguliere deliverables IISO (acceptatiecriteria en testplan)	Minimaal drie maanden voor start duale periode.	
Vaststelling kwalificatieplan	Minimaal drie maanden voor start duale periode.	
Start kwalificatie en test	Minimaal één maand voor start duale periode.	Kwalificatie en testen blijft mogelijk tot het einde van de duale periode.
Vaststelling MSP/DPM	Minimaal zes maanden voor start duale periode.	Alleen als er sprake is van een gewijzigd MSP/DPM.
Melding als een marktpartij niet voor einde duale periode klaar is	Uiterlijk één maand voor einde duale periode.	
Einde duale periode	Minimaal zes maanden na start duale periode.	Dit betreft een “standaard” lengte van de duale periode. Afhankelijk van de situatie (bijvoorbeeld complexiteit of planningsaspecten) kan hiervan afgeweken worden door het IISO.

4.2 Templates Modernisering

Deze paragraaf bevat de templates die ten behoeve van het proces (zie de paragrafen 4.1.1 en 4.1.2) ingediend en afgehandeld worden. Deze templates kunnen indien nodig aangepast worden door MFFBAS als daar behoefte aan is.

4.2.1 Template Formulier Intake Modernisering Berichtenstroom

Het volgende formulier moet ten behoeve van de intake van de modernisering van een berichtstroom ingevuld worden.

Contactgegevens indiener (in te vullen door de indiener)	
Naam gremium/organisatie	[naam gremium/organisatie]
Naam contactpersoon	[naam contactpersoon]
Contactgegevens indiener (in te vullen door de indiener)	
Emailadres contactpersoon	[emailadres contactpersoon]
Reikwijdte modernisering (in te vullen door de indiener)	
Geraakte gegevensuitwisseling	[Verwijzing naar een artikel in een wet, code, AMvB, MR, Afsprakenstelsel, MSP, BRS]
Huidige Business Service	[Naam van de huidige Business Service]
Huidige berichtenstandaard	[Bijvoorbeeld SOAP Webservices]
Beoogde berichtenstandaard na modernisering	[Bijvoorbeeld REST API]
Onderbouwing	[Een onderbouwing waarom de betreffende gegevensuitwisseling (op korte tot middellange termijn) gemoderniseerd moet worden inclusief bijvoorbeeld de risico's als deze modernisering niet uitgevoerd wordt.]
Geraakte marktrollen en/of marktpartijen	☐ TSO Gas ☐ TSO Elektriciteit ☐ DSO ☐ Beheerder GDS ☐ Meetverantwoordelijke ☐ Leverancier ☐ BRP ☐ BSP ☐ CSP ☐ Datagebruiker ☐ Andere:
Geraakte segmenten	☐ Grootverbruik

4.2.1 Template Formulier Intake Modernisering Berichtenstroom

Het volgende formulier moet ten behoeve van de intake van de modernisering van een berichtstroom ingevuld worden.

Reikwijdte modernisering (in te vullen door de indiener)	
	☐ Kleinverbruik
Geraakte producten	☐ Elektriciteit ☐ Gas

Toetsvragen (op alle vragen moet het antwoord "nee" zijn)	
De functionele inhoud van de gegevens-uitwisseling wijzigt na de modernisering.	☐ Nee Toelichting: [indien noodzakelijk, licht toe]
Aanpassing van wet- en regelgeving is noodzakelijk als gevolg van de modernisering?	☐ Nee Toelichting: [indien noodzakelijk, licht toe]

Overige vragen	
Is er een functionele wijziging van de betreffende gegevensuitwisseling gepland (in een regulier topic)?	☐ Nee ☐ Ja Toelichting: [indien ja, licht hier toe waarom de modernisering nu ingepland wordt]
Is het noodzakelijk om functionele documentatie (MSP) aan te passen, omdat die suggereert dat de gegevens in één of meerdere berichten verstuurd moeten worden?	☐ Nee ☐ Ja Toelichting: [indien ja, licht hier toe welke documentatie het betreft en wat hierin globaal aangepast moet worden]
Translatie in centraal systeem benodigd	☐ Nee

Overige vragen	
om oude en nieuwe berichtstromen tijdens duale periode te ondersteunen	☐ Ja Toelichting: [licht toe wat deze translatie behelst en waarom er een maatschappelijke business case voor is]

Besluitvormingsproces (in te vullen door BAS)			
Gremium	Taak	Besluit	Datum [evt. toelichting besluit]
CoP SA	Inhoudelijke goedkeuring	☐ Akkoord ☐ Niet akkoord	
Berichtenteam	Inhoudelijke goedkeuring	☐ Akkoord ☐ Niet akkoord	
BOSO/BODO	Goedkeuring	☐ Akkoord ☐ Niet akkoord	
IISO	Goedkeuring	☐ Akkoord ☐ Niet akkoord	
IPPO	Goedkeuring	☐ Akkoord ☐ Niet akkoord	

Gerelateerde documenten (in te vullen door indiener)				
Nr	Naam document	Versie	Datum	Auteur
1				
2				
3				

Versiebeheer (in te vullen door BAS)		
Versie	Datum	Wijzigingen/opmerkingen
0.1		Versie indiener
0.2		Versie intake
0.3		Versie IISO
0.6		Versie IPPO
1.0		Vastgestelde versie

4.2.2 Template Formulier Voorstel Modernisering

Het volgende formulier moet ten behoeve van het inplannen van een modernisering ingevuld worden.

Contactgegevens indiener (in te vullen door de indiener)	
Naam gremium/organisatie	[naam beheerder centraal systeem]
Naam contactpersoon	[naam contactpersoon]
Emailadres contactpersoon	[emailadres contactpersoon]

Reikwijdte modernisering	
Geraakte gegevensuitwisseling	[Verwijzing naar een artikel in een code, MSP, BRS]
Huidige Business Service	[Naam van de huidige Business Service]
Nieuwe Business Service en Berichtdefinitie	[Naam van de nieuwe Business Service(s) en Berichtdefinitie(s); de nieuwe Business Service(s) en Berichtdefinities(s) worden gelijktijdig vastgesteld met dit voorstel of is al eerder vastgesteld.]
Gewijzigde Business Requirements Specification	[Naam van de eventueel te wijzigen Business Requirements Specification].
Geraakte marktrollen en/of marktpartijen	☐ TSO Gas ☐ TSO Elektriciteit ☐ DSO ☐ Beheerder GDS ☐ Meetverantwoordelijke ☐ Leverancier ☐ BRP ☐ BSP ☐ CSP ☐ Datagebruiker ☐ Andere:
Geraakte segmenten	☐ Grootverbruik ☐ Kleinverbruik
Geraakte producten	☐ Elektriciteit ☐ Gas

Toetsvragen (op alle vragen moet het antwoord "nee" zijn)	
De functionele inhoud van de gegevensuitwisseling wijzigt na de modernisering.	☐ Nee Toelichting: [indien noodzakelijk, licht toe]
Aanpassing van wet- en regelgeving is noodzakelijk als gevolg van de modernisering?	☐ Nee Toelichting: [indien noodzakelijk, licht toe]

Risicoanalyse als een marktpartij niet tijdig is overgestapt (invullen per betrokken marktrol)	
Marktrol	[per geraakte marktrol moet de risicoanalyse uitgevoerd worden]
Impact op marktprocessen	[beschrijf hier de impact op marktprocessen als één of meerdere marktpartijen van de betreffende marktrol niet voor het einde van de duale periode zijn overgestapt en de oude berichtstroom uitgezet wordt]
Mitigerende maatregelen	[beschrijf hier de mitigerende maatregelen die genomen kunnen worden om de ongewenste impact op marktprocessen te mitigeren als één of meerdere marktpartijen van de betreffende marktrol niet voor het einde van de duale periode zijn overgestapt en de oude berichtstroom uitgezet wordt. Bijvoorbeeld het gebruik van een WebGUI, het langer ondersteunen van de oude berichtstroom (i.e. een verlenging duale periode)]

Overige vragen	
Is er een functionele wijziging van de betreffende gegevensuitwisseling gepland (in een regulier topic)?	☐ Nee ☐ Ja

4.2.2 Template Formulier Voorstel Modernisering

Het volgende formulier moet ten behoeve van het inplannen van een modernisering ingevuld worden.

Overige vragen	
	Toelichting: [indien ja, licht hier toe waarom de modernisering nu ingepland wordt]
Is er een kwalificatie noodzakelijk voor het gebruik van de nieuwe berichtstromen?	☐ Nee ☐ Ja
Is het noodzakelijk om functionele documentatie (MSP) aan te passen, omdat die suggereert dat de gegevens in één of meerdere berichten verstuurd moeten worden?	☐ Nee ☐ Ja Toelichting: [indien ja, licht hier toe welke documentatie het betreft en wat hierin globaal aangepast moet worden]

Planning	
Begindatum kwalificatie en test	[datum ligt tenminste één maand voor de begindatum van de duale periode]
Begindatum duale periode	[datum ligt tenminste zes maanden na de vaststellingsdatum van dit document]
Einddatum duale periode	[datum ligt tenminste zes maanden na de begindatum van de duale periode]
Wat als niet alle marktpartijen aan het einde van de duale periode overgestapt zijn	[beschrijf hier wat het plan is als aan het einde van de duale periode nog niet alle betrokken marktpartijen overgestapt zijn]
Translatie in centraal systeem benodigd om oude	☐ Nee ☐ Ja

Planning	
en nieuwe berichtstromen tijdens duale periode te ondersteunen	Toelichting: [licht toe wat deze translatie behelst en waarom er een maatschappelijke business case voor is]

Besluitvormingsproces (in te vullen door BAS)			
Gremium	Taak	Besluit	Datum [evt. toelichting besluit]
CoP SA	Inhoudelijke goedkeuring	☐ Akkoord ☐ Niet akkoord	
Berichtenteam	Inhoudelijke goedkeuring	☐ Akkoord ☐ Niet akkoord	
IISO	Goedkeuring	☐ Akkoord ☐ Niet akkoord	
BOSO/BODO	Goedkeuring	☐ Akkoord ☐ Niet akkoord	
PF SG	Goedkeuring	☐ Akkoord ☐ Niet akkoord	
ALV	Vaststelling	☐ Akkoord ☐ Niet akkoord	

Gerelateerde documenten (in te vullen door indiener)				
Nr	Naam document	Versie	Datum	Auteur
1				
2				
3				

Versiebeheer (in te vullen door BAS)		
Versie	Datum	Wijzigingen/opmerkingen
0.1		Versie indiener
0.2		Versie intake
0.6		Versie IISO
0.9		Versie ter vaststelling PF SG
0.99		Versie ter vaststelling ALV MFF
1.0		Vastgestelde versie ter publicatie